

Türkiye Faunası İçin Yeni Bir Tür, *Prozercon (s.str.) rafalskii* Blaszak, 1971 (Acari, Zerconidae)

Raşit URHAN

Pamukkale Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 20100 Denizli-TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 18.02.1997

Özet: Bu çalışmada, Türkiye faunası için yeni kayıt olan *Prozercon (s.str.) rafalskii* Blaszak, 1971' in örneklerimiz üzerinden gözden geçirilmiş tanımı ve özgün şekilleri verilmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Prozercon (s.str.) rafalskii*, Acari, Yeni kayıt, Sistematik, Türkiye.

Prozercon (s.str.) rafalskii Blaszak, 1971, a new species for the fauna of Turkey (Acari, Zerconidae)

Abstract: In this study, *Prozercon (s.str.) rafalskii* Blaszak, 1971 is recorded for the first time from Turkey. Its description is revised from the collected specimens and given with drawings.

Key Words: *Prozercon (s.str.) rafalskii*, Acari, New record, Systematic, Turkey.

Giriş

Prozercon (s.str.) rafalskii türünün ilk tanımı 1971'de Blaszak tarafından Polonya'dan toplanan örnekler göre yapılmıştır (1). Ülkemizde bugüne kadar *Prozercon* cinsinin *P.(s.str.) tragardhi* (Halbert, 1923), *P.(s.str.) fimbriatus* (C.L.Koch, 1839), *P. (s.str.) satapliae* Petrova, 1977, *P.(Plumatozercon) orhani* Urhan & Ayyıldız, 1995, *P.(Plumatozercon) kamili* Urhan & Ayyıldız, 1995, *P.(s.str.) demirsoyi* Urhan & Ayyıldız, 1995, *P.(s.str.) boyacii* Urhan & Ayyıldız, 1995, *P.(s.str.) luxtoni* Urhan & Ayyıldız, 1995, *P.(s.str.) artvinensis* Urhan & Ayyıldız, 1995 ve *P.(s.str.) turcicus* Urhan & Ayyıldız, 1995 olmak üzere toplam 10 tür kaydedilmiştir (2, 3, 4, 5, 6). Burada, Türkiye faunası için yeni olarak verilen tür ile beraber bu cinsin ülkemizden bilinen tür sayısı 11'e ulaşmaktadır.

Materyal ve Metod

Örneklerin toplanması, ayıklanması, preparasyonu ve saklanması daha önce kullanılan yöntemler izlenmiştir (2).

Bulgular

Familya: Zerconidae Canestrini, 1891

Cins: *Prozercon* Sellnick, 1943

Tip türü: *Zercon fimbriatus* C.L.Koch, 1839

Tür: *Prozercon (s.str.) rafalskii* Blaszak, 1971

DİŞİ (Şekil 1 A, B)

Vücut 326 (317-340) / 242 (233-250) µm büyüklüğündedir.

Podonotum üzerindeki i_1 , z_2 ve r_{1-r7} kılları tüylü, geriye kalan kılların tamamı düzdür. Opistonotum üzerindeki R_1-R_8 kılları kısa ve düz, geriye kalan kılların tamamı uzun ve tüylüdür. l_3 kılı l_4 kılının kaidesine kadar uzanır. l_5 kılı opistonotumun arka kenarına kadar uzanmaz. l_6-l_6 kılları arasındaki mesafe 60 µm'dir. Z_4 kılı opistonotumun yan kenarına kadar uzanmaz. Z_5-l_6 kılları arasındaki mesafe 30 µm'dir. S_1 kılının kaidesi opistonotumun ön kenarına Z_1 kılının kaidesinden daha yakındır. S_2-S_4 kıllarının uzunluklarının yarısından fazlası opistonotumun yan kenarından dışarıya uzanır. Opistonotum üzerindeki kılların uzunlukları ve bu kıllar arasındaki mesafeler µm olarak aşağıda verilmiştir.

S1-12 (10-13)	Z1-17	I1-20
37 (33-40)	27 (23-30)	44 (43-47)
S2-28 (27-30)	Z2-15 (13-17)	I2-20
37 (33-40)	25 (23-27)	27 (23-30)
S3-28 (27-30)	Z3-15 (13-17)	I3-17
33 (30-37)	26 (23-27)	17 (13-20)
S4-28 (27-30)	Z4-15 (13-17)	I4-15 (13-17)
	39 (33-47)	18 (17-20)
	Z5-20	I5-14 (13-17)
		21 (20-23)
		I6-28 (27-30)

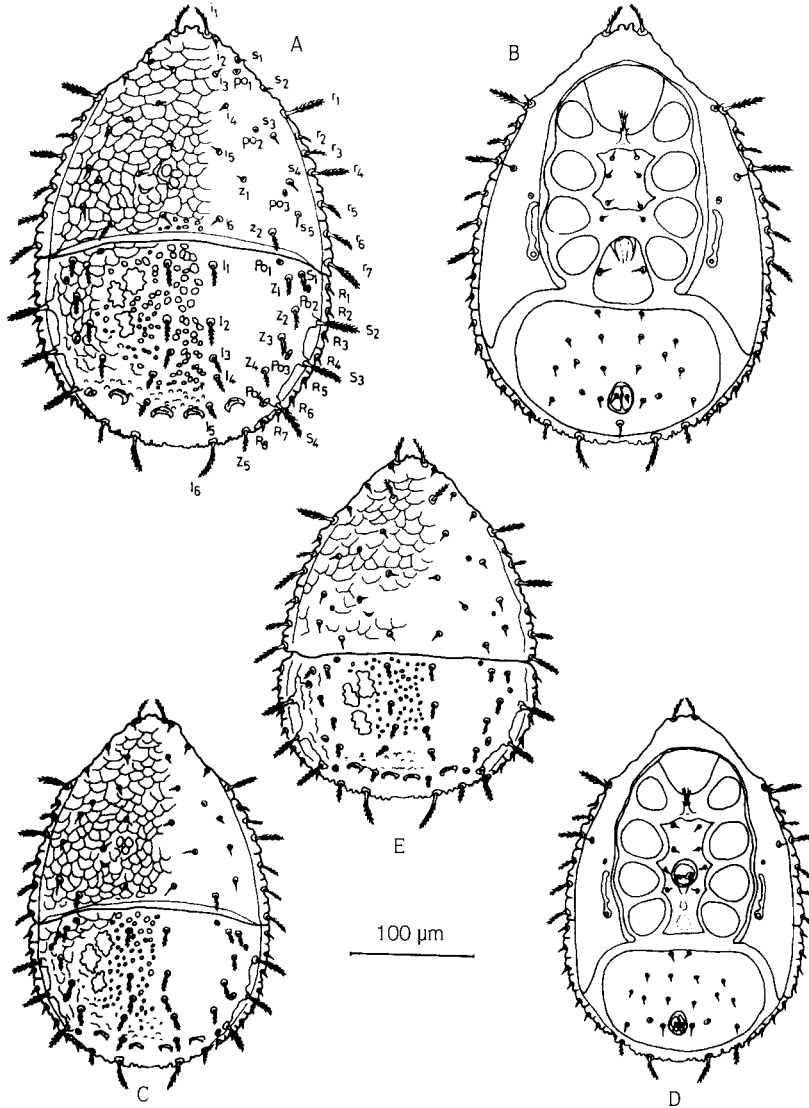
Podonotum ve opistonotumun deseni ile bu vücut bölgeleri üzerinde bulunan gözeneklerin konumları Şekil 1 A' gösterilmiştir.

Peritremal plağın şekli ve kıl düzeni cinsin tipik özelliğine uygundur. Adgenital plaklar yoktur. Ventroanal plağın ön kenarında iki tane kıl vardır (Şekil 1 B).

ERKEK (Şekil 1 C, D)

Vücut 282 (273-290) / 200 (196-206) µm büyüklüğündedir.

Podonotum ve opistonotum üzerindeki kıllar, gözenekler ve desen bakımından dişiye benzerdir. I6-I6

Şekil 1. *Prozercon (s.str.) rafalskii*: Dişi: A. Vücut (üstten), B. Vücut (alttan). Erkek: C. Vücut (üstten), D. Vücut (alttan). Deutonimf: E. Vücut (üstten).

kılları arasındaki mesafe 53 µm, Z5-16 kılları arasındaki mesafe ise 23 µm'dir. Opistonotum üzerindeki kılların uzunlukları ve bu kıllar arasındaki mesafeler µm olarak aşağıda verilmiştir.

S1-12 (10-13)	Z1-12 (10-13)	I1-16 (13-17)
26 (23-27)	23 (20-27)	36 (33-37)
S2-23	Z2-12 (10-13)	I2-16 (13-17)
28 (27-30)	21 (20-23)	19 (17-20)
S3-23	Z3-12 (10-13)	I3-14 (10-17)
27 (27-30)	20 (17-23)	16 (13-17)
S4-23	Z4-12 (10-13)	I4-12 (10-13)
	32 (30-33)	15 (13-17)
	Z5-15 (13-17)	I5-12 (10-13)
		17 (13-20)
		I6-23

DEUTONİMF (Şekil 1E)

Vücut 270 (266-274) / 213 (210-216) µm büyüklüğündedir.

Podonotum üzerindeki i1, i3, r1, r3-r4 ve r6-r7 kılları uzun ve tüylü, geriye kalan kılların tamamı kısa ve düzdür. Opistonotum üzerindeki kenar kılları hariç bütün kıllar tüylüdür. I6 ile S2-S4 kılları diğerlerine göre daha uzundur. I6-I6 kılları arasındaki mesafe 52 µm, Z5-16 kılları arasındaki mesafe ise 20 µm'dir. Kenar kılları kısa ve düzdür. Podonotum ve opistonotum üzerindeki gözenekler konum itibarıyla ergin fertlerdeki gibidir.

Kaynaklar

1. Blaszkak, C., *Prozercon rafalskii* sp.nov. (Acari, Zerconidae) a new species of mite from Poland. Bull. Acad. Pol. Sci., Warschaw, 19 (1): 61-64, 1971.
2. Urhan, R., Ayyıldız, N., Türkiye faunası için yeni bir *Prozercon* Sellnick, 1943 (Acari, Mesostigmata, Zerconidae) türü. Doğa-Tr. J. of Zoology, 17 (1): 83-89, 1993.
3. Urhan, R., Ayyıldız, N., Artvin ili zerconidleri (Acari, Mesostigmata, Zerconidae) üzerine sistematik araştırmalar-I. Doğa-Tr. J. of Zoology, 20 (3): 341-347, 1996.

Opistonotum üzerindeki kılların uzunlukları ve bu kıllar arasındaki mesafeler µm olarak aşağıda verilmiştir.

S1-10	Z1-10	I1-12 (10-13)
23 (20-27)	22 (20-23)	29 (27-30)
S2-27	Z2-10	I2-10
29 (27-30)	23 (20-27)	19 (17-20)
S3-27	Z3-10	I3-10
29 (27-30)	19 (17-20)	15 (13-17)
S4-27	Z4-9 (7-10)	I4-7
	22 (20-23)	15 (13-17)
	Z5-12 (10-13)	I5-7
		12 (10-13)
		I6-29 (27-30)

İncelenen Örnekler: Yeşilce köyü (Araklı, Trabzon), bahçelik, 200 m, 1.7.1995; fındık (*Corylus avellana*) ve ormangülü (*Rhododendron* sp.) altından döküntü ve toprak örneği: 27 ♀♀, 12 ♂♂, 2 DN.

Yayıllığı: Polonya.

Türkiye faunası için ilk kayıttır.

Tartışma ve Sonuç

Örneklerimiz, şimdiye kadar yalnız tip yerinden bilinen örneklerle genelde uygunluk göstermektedir (1). Bununla birlikte, tip örneğinde Z4 kılı opistonotumun yan kenarına, I5 kılı ise opistonotumun arka kenarına kadar uzanırken, örneklerimizde bu kıllar daha kısadır.

4. Urhan, R., Ayyıldız, N., Two new species of *Prozercon* (*Plumatozercon*) (Acari, Mesostigmata, Zerconidae) from Turkey. J. Nat. Hist., 30: 795-802, 1996.
5. Urhan, R., Ayyıldız, N., Three new species of the genus *Prozercon* Sellnick (Acari, Zerconidae) from Turkey. Acarologia, 37: 259-267, 1996.
6. Urhan, R., Ayyıldız, N., Two new species of the genus *Prozercon* Sellnick (Acari, Zerconidae) from Turkey. Genus, 7 (3): 569-580, 1996.